

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд на тема:

„Анализ на ефективността от периодичните прегледи на подемно-транспортни машини за осигуряване безопасни условия на труд”,

представен от **Йозгюн Гейиктепе** за присъждане на образователно-научна степен “доктор” по научна специалност *Техника на безопасността на труда и противопожарна техника* към катедра “Строителство на сгради и съоръжения” на Архитектурен факултет на ВСУ “Черноризец Храбър”

от проф. д.т.н. инж. Асен Недев Атанасов

Дисертационният труд е разработен в катедра “Строителство на сгради и съоръжения” към Архитектурен факултет на ВСУ “Черноризец Храбър”. Материалите по дисертацията са разгледани и обсъдени на заседание на катедрения съвет на обучаващата катедра, след което дисертационният труд е насочен за защита. Становището е изготвено въз основа на заповед на ректора на ВСУ и при спазване на изискванията на Наредба 12 на ВСУ за придобиване на образователно-научна степен “доктор”, в частта ѝ отнасяща се до рецензиране (приложение 1).

В дисертацията са разгледани въпросите за повишаване на безопасността на труда при експлоатацията на повдигащи машини (електро и мотокари), които са изключително широко разпространени в промишлеността, строителството, контейнерния транспорт и в други области. По-конкретно изследва се влиянието на системата за поддържане и повишаване на надеждността на този тип машини върху безопасността на човешкия фактор и околната среда. Всички дейности, имащи отношение към решаването на тези проблеми, са винаги актуални. От тази актуалност докторантът е формулирал основната цел на дисертационния труд –

създаване на безопасни условия на труд и превенция на трудовите злополуки при всички фази от експлоатацията на избрания клас машини.

Задачите за постигането на тази цел се свеждат до анализиране на статистическата система на трудовите злополуки, идентифициране на причините и обстоятелствата на възникването им, разкриване на функционалните възможности на различните форми за поддържане на съоръженията, изследване на технологичните и икономическите показатели на ремонтните дейности, типизиране на аварията и предлагане на рисковата матрица и формиране на общи и специфични изисквания за безопасност при работа в процеса на експлоатация.

В методичен план при доказване на тезата докторантът е използвал“

- Системен анализ на нормативните и теоретичните литературни източници;
- Анализ на информативността и ефективността на прегледите, ремонтите и обслужването за достигане на крайните цели;
- Провеждане на анкета и обработка на експерименталните данни за достигане на целите на изследването

I. Оценка на резултатите и приносите и начините за тяхното постигане.

В началото отбелязвам като положителен факт общата структура и последователността от активите и действията за достигане на крайните резултати в дисертационния труд. Структурата е изградена като система, в която се описват последователно:

- Описание и класификация на трудовите злополуки;
- Формулиране на общите условия за безопасност на труда;
- Особености, технологии и конструктивно описание на обекта;
- Експлоатация на обекта – фази, технологии;

- Обслужване и ремонт;
- Експертни и експериментални изследвания с цел изясняване на влиянието на обслужването и ремонта върху състоянието на хората и околната среда;
- Ранжиране на обслужващите и ремонтните дейности по степента на недопускане на злополуки.

Това е една добра система за достигането на поставените цели.

Като цяло в дисертационния труд са постигнати следните научно-приложни приноси, свеждащи се до получаване на потвърдителни факти и в тяхното систематизиране с известни и нови методи:

- Анализ на причините и обстоятелствата за възникване на трудовите злополуки при експлоатация на изследвания тип обекти;
- Определяне на общите условия за класифициране на трудовите злополуки – фактори, причини, режим на откриване;
- Описани са логиката на системата за превенция и единиците за измерване и класифициране на факторите;
- Представени са основните правила за специализирано работно място за провеждане на мероприятия по премахване или намаляване на вероятността от злополуки;

Постигнати са и конкретни приложни приноси и предложения за внедряване в практиката:

- Предложена е класификация на трудовите злополуки и начини на тяхното кодиране
- Описани са безопасните условия на труд, осигурени с поддържането и ремонта на съоръженията

- Описание на изискванията при експлоатацията на специализираните видове кари при всички етапи на експлоатацията.

При тези описания дисертантът показва добро познание на конструкциите на обектите и технологиите на експлоатацията им.

II. Забележки и препоръки

Като специалист, който над 20 години е работил в областта на техническата диагностика и е подготвил повече от 20 доктори, отбелязвам съществената празнота на диагностиката в дисертацията (само 10 реда в т.4.2.3 а). Препоръчвам на докторанта в бъдещите си изследвания да обърне сериозно внимание на мястото и ролята на диагностиката в системата за поддържане и възстановяване на транспортните средства. В това отношение бих му препоръчал да се запознае по-подробно със съществуващите стандарти в Германия (напр. DIN 52900-91, 24420, 31052, 40042, 55350) и с монографията на проф. Богоев „Диагностика и управление на техническата експлоатация на противопожарната техника“, която е издадена от ВСУ „Ч. Храбър“ и лесно може да бъде намерена в библиотеката на университета.

III. Заключение

Мнението ми за представения дисертационен труд е положително. Считам, че поставените образователни, научни и хуманитарни цели са постигнати. Това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да присъдят на магистър **Йозгюн Гейиктепе** образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление *5.7 Архитектура, строителство и геодезия.*

2.03.2017 г.

Варна

проф. д.т.н. инж. Асен Недев Атанасов